

Federica Rassa, L'invocabilité des directives européennes et son incidence sur l'ordre juridique italien: Essai de réflexion et comparaison avec le droit français, 2015, σ. 551, Mare & Martin (Paris).

Η παρούσα διδακτορική διατριβή αποτελεί μία συγκριτική μελέτη του ζητήματος της επίκλησης των ευρωπαϊκών Οδηγιών από τα διάφορα υποκείμενα δικαίου, η οποία εστιάζει στις συνέπειες της επίκλησης αυτής στην ιταλική και γαλλική έννομη τάξη. Πρόκειται για δύο Κράτη Μέλη στα οποία η συμμόρφωση προς τις Οδηγίες έχει συναντήσει αρκετές δυσκολίες. Η μελέτη πραγματεύεται τις διάφορες στρατηγικές επίκλησης των Οδηγιών, όπως αυτές εκπορεύονται από τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αναλύει επίσης τις επιπτώσεις της επίκλησης Οδηγιών ιδίως στη νομική κατάσταση των ιδιωτών που αντλούν δικαιώματα από αυτές, καθώς και στις διευρυμένες υποχρεώσεις του εθνικού συνταγματικού ή κοινού δικαστή που καλείται να περιφρουρήσει τα δικαιώματα αυτά, αλλά και να εξασφαλίσει το σεβασμό του δεσμευτικού αποτελέσματος των Οδηγιών.

Η εν λόγω διατριβή χωρίζεται σε δύο ενότητες. Στο πρώτο μέρος εξετάζονται οι στρατηγικές επίκλησης που οικοδομήθηκαν σύμφωνα με τη συγγραφέα πάνω σε μηχανισμούς ήδη γνωστούς στα Κράτη Μέλη, όπως η σύμφωνη ερμηνεία ή η ευθύνη του Κράτους για τυχόν παράνομες πράξεις του. Στο δεύτερο μέρος παρουσιάζονται οι στρατηγικές επίκλησης που αποδίδονται από τη συγγραφέα σε μία πιο δημιουργική νομολογία του Δικαστηρίου και στοχεύουν είτε υποκατάσταση του ευρωπαϊκού δικαίου στη θέση των εθνικών διατάξεων ή απλώς στη μη εφαρμογή των αντίθετων εθνικών διατάξεων. Η συγγραφέας προσεγγίζει πάντα με κριτική ανάλυση τα ανωτέρω ζητήματα εντοπίζοντας νομικά προβλήματα, αλλά και τη θετική επιρροή των νέων αυτών εννοιών στις εθνικές έννομες τάξεις μέσα από την εθνική νομολογία των γαλλικών και ιταλικών δικαστηρίων. Πρόκειται αναμφίβολα για ένα έργο που αναδεικνύει τόσο τις συγκρούσεις των εθνικών δικαίων με τις ευρωπαϊκές Οδηγίες, αλλά και τους τρόπους σύγκλισης μεταξύ τους.

Σταματίνα Ξεφτέρη, Δικηγόρος, Υποψήφια Διδάκτωρ Ευρωπαϊκού Δικαίου (Paris II)